

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutrajje izdajanje opoldne, večerno izdajanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70.

Posamične številke stanejo 10 vin.
Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglašni in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklami in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdajanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge račice, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Klerikalno gospodarstvo.

III.

Ogledali smo si v zadnjih dveh člankih zavarovalnico „Unio catholica“, ki je veljala kot veliko klerikalno podjetje raznarnarodnih klerikalcev v Avstriji, in videli smo v tem velikem kosu žegnane gospodarstva go-ljufijo, sleparstvo, skrajno brezvestnost in najbrezsrčnejšo igro s kmetom, kateremu drugače klerikalci spredaj in zadej trdijo, da oni so mu edini pravi prijatelji in odrešeniki.

Sedaj pa pogledimo malce po naši deželi, kako gospodarijo med nami klerikalci, ki hočejo, kakor v drugem, tako tudi v gospodarskem vprašanju imeti povsodi prvo in odločilno besedo, kakor da so le žegnane glave poklicane, učiti nas o vsem na svetu, in kakor da mora pred žegnano roko vsako pozemsko bitje pasti na kolena ter počakati milostivo žegna, da se mu bo dobro godilo na onem svetu, v katero ga popelje g. nunc tudi čez gospodarsko polje, sebi ne v škodo, kmetu pa ne v korist....

„Primorski List“ je pred kratkim klical kmetom: Organizujte se! Vse se mora organizovati in preplesti z društvi, in sicer kar najhitreje mogoče. Kdor je čital tiste reči v „Prim. Listu“ ter kaj razume o gospodarstvu, si je mogel napraviti le to sodbo: Kdor tako piše, ali ne razume prav nič o našem gospodarstvu in njega potrebah, ali pa ga vedijo pri tem posebni nameni. Pri naših klerikalcih imata obedve eventualiteti svojo veljavo, ker oni ne razumejo nič o gospodarstvu in imajo pri tem svoje posebne namene. Da ne razumejo nič, o tem nam pričajo njihova društva v Št. Petru, v Šempasu, v Biljah, v Cerknem itd., o katerih smo že govorili in se še povrnemo k njim, da imajo z društvi in s svojo „organizacijo“ kmeta posebne namene, to pa vé vsakdo, kdor le količkaj pozna naše življenje po vaseh, in kdor ni bil slep in gluhi ob zadnjih volitvah v državni, zlasti pa v deželni zbor.

Klerikalci hočejo s posojilnicami, s kmetijskimi, gospodarskimi društvi, z mlekarnicami itd. preplesti celo deželo samo radi tega, da bi imeli kmeta in vseh delih naše dežele na vrvcu, da bi bil odvisen od njih, kar bi

jim prihajalo prav ob volitvah, da si tako obdržijo še za nedogledno bodočnost svojo prevlado v vsem našem življenju. Da je temu res tako, treba le ozreti se malce nazaj, v polupretekli čas. Ali ker jim je le še premalo društev, hočejo snovati nova, bodisi da je potrebno ali ne, zlasti v onih krajih, ali pa v bližini tam, kjer ne cvete klerikalcem pšenica. Taka klerikalna društva so le vaba, so le limanice za kaline.

Povdarjamo tudi mi važnost raznih gospodarskih društev, ali pri snovanju teh je treba previdnosti, in snovati se imajo pač le tam, kjer je potreba ter se kaže zaslužek. Kaj bo nam koristilo, vprašamo, ako imamo v vsakem kraju kmetijsko društvo, kateremu načeluje nunc, tajnikuje mežnar ter je v odoboru po navadi par nevednih drugih ljudi? Nič. Za dosedanje klerikalno gospodarstvo pri nas najznačilnejše znamenje je pač to, da vsi boljši kmetovalci in razumnejši posestniki-trgovci se niso dali vpreči v klerikalna gospodarska društva, marveč so ostali v strani, prepričani že s početka, sodeči po možeh, ki so se lotevali združevanja, da ne bo nič prida, da iz tistih nuncjevskih in mežnarskih društev ne bo kruha, mogoče le izguba. In prav so imeli, ker so prepričani, da taka društva potrebujejo spretnega in voščega vodstva, kakoršnega g. nunci niso zmožni, ker so se učili v „žeminaru“ mašo brati ne pa kmetovati. Zato pa tudi taka žegnana društva se niso prinesla kmetu nikakega dobička, pač pa razočaranja in brikte ure ter izgubo. Le spomnite se na bližnji Št. Peter!

Po Vipavskem se vrši nekaka kmetijska organizacija po naprednih možeh, ki prav lepo napreduje ter obeta biti časoma jako važen činitelj v gospodarstvu vipavske doline. Vrši pa se pod vodstvom izkušenih mož, ki se pečajo s kmetijstvom ter poznajo isto do zadnje pičice. Ta organizacija je lani rodila prelep kmetijski shod v Kasovljah in z njim združeno razstavo, kar je oboje vspelo imenitno v obče veselje in zadovoljnost kmetovalcev ter drugih pri tem interesovanih faktorjev v deželi. Vsak pravi rodoljub je takrat vsklikal: To je pravo kmetijsko gibanje, to je prava pot, ki pelje kmeta do boljših časov — le neki zbesneli pop se je bil dobil, kateri je prišel na miren shod

vedno bolj, tako da je bil proti koncu kadrilje že popolnoma zaljubljen v njo.

Ko je stopil po kadrilji k udovici njen stari osemnajsetni oboževalec, sin najbogatejšega pomeščika, ki pa še ni služil, škrofulozni mladenič, kateremu je bil poprej Turbin iztrgal stol, ga je sprejela jako hladno. Ni bilo zapaziti na nji niti desetine tistega razburjenja, katero je čutila poprej v grofovi prisotnosti.

— Vi ste pa res lep človek, je rekla in gledala ob enem Turbina, ne vedé računajoč, koliko vatlov zlate vrvice je bilo treba za ves ta jopič: Vi ste res lep, obljubili ste, da pridete z vozom po me in mi prinesete sladčice.

— Saj sem bil pri vas, Ana Fedorovna, ali vas ni bilo več, pustil sem vam najboljše sladčice, rekel je mladenič z jako tenkim glasom, ki ni bil primeren njegovim visoki rasti.

— Vi vselej najdete izgovore, meni ni treba vaših sladčic. Nikar ne mislite....

— Že vidim, Ana Fedorovna, kako ste se spremenili nasproti meni in vem zakaj. Pa to ni prav, je pristavil, ali zaradi nekega silnega notranja razburjenja ni mogel dokončati svojega go-

delat zgago in pikat našega državnega poslanca iz kmečkih občin. Temu popu sta bila kmetijski shod in razstava deveta briga, on je prišel tje le razsajat, in sicer radi tega, ker je bilo vse tisto delo naprednih rok, in ni bilo vmes žegnanih. Glejte in čujte! V kratkem času napredne organizacije tak vspeh, do kakoršnega se ne pospejo nunci nikdar, ker doslej se niso pokazali niti od daleč kaj napredka, marveč le nazadnjastvo in kake nepravilne bilance. Ali vidite razliko med jednimi in drugimi? In tisti pop v Kasovljah, kaj je nam kazal pravzaprav? Kazal nam je sovraštvo do kmeta, sovraštvo do kmetijstva in njega napredka, ker niso nunci komandirali na shodu in razstavi. Ali tam niso mogli komandirati, ker sploh niso sposobni, prirediti kaj takega. Nuncem pa vrhu vsega tega tudi ni mar za procvit kakega kmetijskega društva, oni imajo pri tem le svoje politične namene. Ako je slučajno kaj s takim kmetijskim društvom, je prav, ako ni nič, je pa tudi prav!

Toliko bolj na splošno nekoliko podrobneje pa prihodnjije.

H govoru namestnika grofa Goëssa.

Te dni so se barili listi mnogo z govorom tržaškega namestnika, grofa Goëssa, kateri je govoril povodom obiska nemškega princa Adalberta. Iz tistega govora smo pričeli tudi v „Soči“ najmarkantniša mesta, kjer omenja novo železniško zvezo, ki prodre Ture, Karavanke in Julijske Alpe ter odpre novo, skrajšano pot s severa monarhije in nemške države v naše kraje, ter kjer omenja, da se vsled te zveze dvigne Trst kot mogočno razvit avstrijski emporij in v istem kakor dragocen del trgovskega stanu: nemška kolonija v bogatem razcvitu.

Avstrijsko vlado preveva skozi in skozi nemški duh, v naših deželah mu je primešan laški, to pa iz razlogov, katere čutimo britko mi na svoji koži. Avstrijska vlada ima namen, koder že ne gre s ponemčevanjem, uvesti v prebivalstvo pa kolikor toliko nemškega duha. Nemštvo gre na roko, kjer se isto le pojavi, in Nemcu se v naši državi niti opravičeno ne sme skriviti lasu. Tudi v naše dežele, v katerih prebivajo le Slovani in Lahi, se utihotapljuje polagoma Nemci, posebno v mesta,

vora, kajti usta so se mu hitro in čudno tresla.

Ana Fedorovna ga ni poslušala, ampak je sledila z očmi Turbinu.

Načelnik plemstva, hišni gospodar, lepo debel, brezzob stavec je stopil h grofu, ga prijel pod pazduho in povabil v kabinet kadit in pit, če mu je ljubo. Ko je Turbin odšel, je Ana Fedorovna čutila, da nima ničesar delati v sobi in je vzela pod pazduho staro suho gospodično, svojo prijateljico, ter odšla v oblačilnico.

— No, kakšen pa je? prijazen? je vprašala gospodična.

— Kako se strašno vsiljuje, rekla je Ana Fedorovna, stopila k zrcalu in se gledala v njem.

Obraz ji je zasijal, zarudel, oči zasvetile, ali nakrat se je, posnemajoč baletko, katere je videla pri letošnjih volitvah, zasukala na jedni nogi, se glasno a milo zasmejala, malo uklonila koleno in poskočila.

— Kakšen je? prosil me je kaj za spomin, rekla je prijateljici, toda ne dobi nič-e-esar, zapela je poslednjo besedo in pri tem vzdignila jeden prst,

kjer imajo pa razpolago tudi nemške učilnice, ki stoje po naših deželah s slovanskim in laskim prebivalstvom kakor monstra avstrijske uprave.

Med našimi mesti je Trst tisto mesto, kamor so se zajedli Nemci tako, da imajo dandanašnji v njem tako trdno stališče, da istega ni mogoče več izpodbiti. Koliko nemških uradnikov je dandanašnji v Trstu slovanski in laski kruh, in koliko jih je, ki zavzemajo v trgovini naravnost merodajna in bogata mesta. V trgovini, v podjetjih itd., povsodi, kjer je kaj boljsega na to stran, se občuti Nemca in nemškega duha. Kdor ima za to razvita čutila, tega preleti mrzlica, ko si je včasih predstavljal razmere v Trstu v čisto drugačni luči. Lahi kričijo v enomer o „italianità“ Trsta, da bi človek mislil, da je to drugi Rim, ali ob tem kričanju in ob preganjanju Slovanov so si izredili gada na svojih lastnih prsih. Klanjali so se do tal v Trst prihajajočim Nemcem ter jih pozdravljali kot enakovredne kulturne brate proti barbarim primorskim Slovanom. Ti Nemci niso kazali prijaznega lica Slovanom, ker tega jim ni dopuščala taktika in ker Nemeč misli, da stoji zvišeno nad vsakim narodom, nasproti Lahom pa so nosili pri belem dnevu sladak obraz, na tihem pa so si mislili svoje: utrditi si pozicijo. Ako imajo Lahi še kaj pameti v glavi, morajo priznati, da so oni krivi, da se je vsedel Nemeč v Trstu tako na varno, da utegne to vsedenje postati se prav usodepolno tudi za Lahe.

Da niso Lahi tirali in da ne tirajo še vedno tiste neumne preganjalne politike proti Slovanom, dandanašnji bi bil Trst mesto, v katerem bi cvetela trgovina slovanska in laška v lepi složnosti, in za tuje Nemce bi bilo tu prostora le toliko, kolikor ga zahtevajo kupčijske zveze. Ali tako so imeli Goëssove besede, da sta v Trstu nemška pridnost in nemška podjetnost uspešno delovali, mnogo širši pomen, nego bi ga imele drugače....

Goëss je želel, da postane vsled nove železniške zveze Trst mogočno razvit avstrijski emporij in v istem nemška kolonija v bogatem razcvitu. Zdi se nam, da je govoril tu grof Goëss popolnoma s stališča avstrijske vlade. Vlada umevno hoče, da ostane Trst avstrijski, da se torej motijo tisti Nemci, ki koprne po Trstu kot

ki je tičal v dolgi, do komolca segajoči rokavici....

V kabinetu, v kateri je načelnik plemstva peljal Turbina, bilo je raznovrstnih vodek, pijač, prigrizkov in šampanjca. V tobačnemu dimu so sedeli in hodili gori in dolj plemenitaši in se razgovarjali o volitvah.

— Ko me je blagorodno plemstvo našega ckraja počastilo z izvolitvijo, rekel je izvoljeni izpravnik, že precej pijan, — me ni smelo manjkati pred vsem društvom, nikakor me ni smelo...

Grofov prihod je pretrgal razgovor. Vsi so se začeli bratiti z njim, posebno izpravnik mu je z obema rokama dolgo stiskal roko in ga prosil nekajkrat, da bi ne odrekel iti skupaj z njimi v novo gostilno, kjer pogosti on plemenitaši in kjer bodo peli cigani. Grof je obljubil iti vsekakor in je izpil z njimi nekaj bokalov šampanjca.

— Kaj ne plešete, gospoda? vprašal je, predno je odšel iz sobe.

Mi nismo plesalci, odgovoril je izpravnik s smehom, mi se bolje razumemo na vino, grof... Sicer je pa vse to vzraslo pred mojimi očmi, vse te go-

Dva huzarja.

Ruski spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Poslovenil I. Sodar.

(Dalje.)

Udovica je z veseljem zapazila vtis, katerega je napravila; pa nekaj jo je jelo vznemirjati in strašiti v grofovem obnašanju, če tudi je bil mladi huzar ne le ljubeznjiv, temveč tudi tako uljuden, da bi to po sedanjih pojmih ne bilo več lepo. Tekel je za njo po mandelnovo mleko, pobiral ji robec, iztrgal iz rok stol nekemu škrofuloznemu pomeščiku, ki ji je tudi hotel postreči, da jej ga poprej ponudi, itd.

Zapazivši, da je svetska ljubeznjivost tedanjega časa le malo vplivala na to damo, jo je poskusil pripraviti k smehu s tem da ji je pripovedoval razne anekdote, zagotavljal ji, da je pripravljen, če mu ukaže, zapeti kakor petelin, skočiti skozi okno ali pa skočiti v luknjo, prebito skozi led na vodi. To se mu je popolnoma posrečilo, udova se je razveselila in neprenehoma smejala, kažoč bele zobke, in bila popolnoma zadovoljna s svojim kavalirjem. Grofu je ugajala

pristanišču nemške države, motijo pa tudi oni Lahi, ki sanjajo, da bo Trst danes ali jutri pristanišče laškega kraljestva. Zdi se nam, da je hotel reči, da vsled nove zveze se pokrepi trgovina v Trstu, kjer je že sedaj po večini v nemških rokah, še bolj, da bo torej tudi še bolj nemška, in da vlada nima nič proti temu, da se vsled nove zveze nemška kolonija iz cesarstva mogočno razcvete, saj s tem se le utrdi nemstvo na tržaskih tleh. Namestnik je govoril izbrano o avstrijskem emporiju, o nemški pridnosti in o nemški koloniji — ali kje pa so ostali pri tem Slovani in tudi — Lahi?!

Dozdeva se nam, da v tem novem avstrijskem emporiju bo prostora v prvi vrsti za avstrijskega Nemca in onega iz „rajha“, na drugem mestu ostanejo Lahi, na zadnjem pa ni. Dandanašnji so Lahi v Trstu že preslabi, da bi se mogli otresti nemškega vpliva sami. To bi se dalo morda storiti le še s slovansko pomočjo, ali to tiščijo k tlom vlada in zaslepljeni Lahi, kateri mislijo, da vsa njihova sreča in prihodnost obstoji v tem, ako na leto polasčijo par stotin slovanskih otrok.

Ta otročja politika se maščuje nad njimi že sedaj, in maščevala se bode še bridkeje, ko se odpro z novo železnico na stečaj vrata nemški invaziji. Dandanašnji so naše dežele po večini, razven mest, se precej čiste Nemcev, ali nova zveza nam pošlje brez dvoma polno takega nemškega blagoslova v naše kraje, kjer se bo le dalo dobiti kosček boljsega kruha. Mi Slovenci se moramo pripraviti z vso resnostjo na take čase, kateri se nam obetajo, da zaustavimo nemško poplavo, kjer je mogoče. Imeli bomo enega sovražnika več, in sicer nevarnejšega od Lahov, katerih veljava utegne takrat izgubiti vso svojo sedanjo trdno podlago. Seveda jih bo še vlada čuvala in umetno držala tuintam na površju, saj jim je „italianitá“ nad vse, tudi ako sede pri suhi polenti, dočim se bo tujec maslil ob mastni pečenki. Nam Slovincem se pri vsem tem, kar se obeta, ne more goditi slabše, nego se nam godi. Kljub temu seveda ne smemo držati rok križem nasproti novim časom.

Ako bi ne bili Lahi politično slepi na obe očesi in gluhi na obe ušesi, potem bi se vzdramili, bi opustili tisto grdo politično preganjanje Slovanov, katero se nič ne eklada z 2000-letno kulturo, ter bi se spoprijaznili s Slovani in skupno z njimi pod praporom enakoveljavnosti delali za procvit naših pokrajin, ker drugače nemška invazija pod patronanco vlade spremeni marsikaj, kar ne bo peklo le nas, ki smo navajeni trpeti, marveč tudi razvajene in občutljive Lahe, ki bodo videli, kakšni gospodarji so v „svoji hiši“! Najskrajnejši čas je za Lahe, da krenejo v politiki na drugo pot, ako nočejo s preganjanjem Slovanov privabiti časov v deželo, ko bodo i oni gospodarsko tako slabi, da bodo životarili le ob nemški milosti! Kaj jim bo takrat koristila „italianitá“ in psovka „ščavo“?!

Položaja, v katerem se nahajamo, se zavedamo, v svesti smo si tudi preteče nevarnosti, in zato moramo reči, da bomo stali na straži ter si znali čuvati svoje stanje,

spodične, grof! Včasih še zaplešem škotsko, grof... to še morem, grof...

— Pojdimo sedaj, pojdimo, rekel je Turbin: — zabavali se bomo pri ciganih.

— Koj, pojdimo, gospoda, da razveselimo gospodarja.

In trije plemenitaši z rudečimi obrazi, ki so že pili v kabinetu od začetka plesu, so nataknili ta črne, oni svilene vezane rokavice in se pripravili skupaj z grofom, da pojdejo v dvorano, ko jih zadržijo škrofulozni mladenič, ki stopi k Turbinu, ves blede in komaj zadržajoč solze.

— Vi mislite, da ker ste grof, morete suvati kakor na semnju, rekel je težko sopeč, ali to ni uljudno...

Zopet so se proti njegovi volji zaprla ustna in vstavil tek govora.

— Kaj? zakričal je Turbin in zgrbančil čelo. — Kaj?... Dečko! zakričal je, zgrabil ga za roko, stisnil tako, da je mladeniču kri vdarila v glavo, ne toliko od jeze, kolikor od strahu: — kaj, ali se hočete streljati? no, jaz sem pripravljen.

Jedva je Turbin izpustil roki, kateri je držal z vso močjo, sta že dva

toda ako se razširi po naših deželah, zlasti mestih, nemški vpliv nepričakovano visoko, in ako bo v Trstu cvetela avstrijska nemška trgovina in mogočna nemška kolonija, bodo tega krivi v glavnem Lahi. Morda sprevidijo to, kadar bo — prepozno; da bi prej izprevideli, na to ni misliti, ker so vsi omrenjeni v takem oziru. Vlada to ve; zato pa brez skrbi napoveduje našim deželam novega gospodarja — Nemca, ki bo iz svojih palač v „avstrijskem emporiju“ mogočno razvito nemško kolonijo“ zapovedoval pokrajinam, v katerih bodo naši Lahi objedali kosti svoje „latinitá“, nam pa, kakor rečeno, slabše skoro ne more iti.

Neverjetnosti v naših deželah postajajo vedno bolj neverjetne!

DOPISI.

Iz Kobarida. — „Naš dekan je bil že večkrat opran v „Soči“; radi tega pa nima nič več možgan nego jih je imel lan! — Pa čujte to! — Dekanu se zdi, da on in kaplan ne znata učiti krščanske nauka; rad bi imel misjon. — Najbrže misli, da bodi misjonarji imeli kaj več vspeha; ti kurtarji so bolj navihani, bolj drzni, in kar je glavno: ko so dovolj ljudstvo nalagali in nalfarali, počivajo kute in hajd! drugam sleparit nevednega kmeta. Kar je za mere, gre za njimi, domači nunci pa ostanejo pri ljudstvu povsod dobro zapisani, in ko jim treba polniti bisago, hitijo metati notri klerikalci in liberalci ali naprednjaki.

Ali ta misjon je bil odložen zaradi kužne bolezni, ki se je zanesla v okolico (tifus). Tako veleva zakon! Zato smo hvaležni politiki oblasti, da je posegnila vmes. Dekan je naznanil to odločitev in dostavil: Tako ukazuje postava. Vidite, da je treba zbirati dobre poslance, da delajo dobre postave. — Čekal je še nekaj podobnega.

Kdo bi vendar mislil, da more govoriti take oslarije — dekan! Saj so te postave naredili — liberalci! Ako bi slo po volji klerikalcev, bi ne imeli nobene pametne postave, tudi take ne, ki bi misjon prepovedala radi boleznij. Klerikalci, ki hočejo imeti le neumno ljudstvo okoli sebe, bi pridigali le „udajvo božjo voljo“, proti boleznim bi deli za lepe dnarce razne žegne, — in ker bi vse to seveda nič ne pomagalo, bi pa govorili o — jezi božji zastran grehov ljudstva (— potepuhi v kuthah seveda izvzeti! —), ki je priklicalo božje kazni itd. Slepčiči so vedno na vrhu, kakor olje. Ali ni tako, gospod dekan in kunštini vi gospod kaplan, če nista že zgubila možgan, kakor tisti gori v Borjan, ki srka vince noč in dan, da je na duši že ves ožgan, pa v Idrskem pustil „šparherd“ — o... can?! Primojruha, da je tako! Ali da hočete imeti za nora nas Kobaridce tako neumno, ne, to je res za preneumno! Pojte, pojte! Slepčarji in defraudanti so uzor našega dekana! Take bi rad videl v deželnem zboru! Ali ne zaslužijo taki ljudje — korabčiča?

Toliko danes! Če ne bo pameti, se oglasim še, — zapomnita si to gospod dekan in tudi vi gospod kaplan!

Selo pri Črničah, dne 22. januarija. — Preteklo nedeljo 19. t. m. smo imeli ustanovni zbor „Vinarskega in sadjar-

plemenitaša prejel mladega človeka in ga peljala proti zadnjim vratom.

— Ali ste zblaznel? Gotovo ste se napil. Treba očetu povedati. Kaj je z vami, so mu govorili.

— Ne, nisem se napil, ali on suje in se ne opraviči. On je svinja! Prava svinja! Ječlal je mladi človek že popolnoma v joku.

Vendar ga niso poslušali in so ga odpeljali domov.

— Ne zamerite, grof! prigovarjala sta Turbinu izpravnik in Zavaljševski: — saj je še otrok, še tepejo ga, kajti ima še le šestnajst let. In kaj se je zgodilo z njim, ni mogoče razumeti. Kaka muha ga je vgriznila? Ali oče njegov je pošten človek, naš kandidat.

— No, vrag ga vzemi, če se noče...

In grof se je povrnil v dvorano in veselo kakor poprej plesal škotsko z lepo udovo in se smejal prav od sreča, gledajoč obraz, kateri so delali gospodje, ki so prišli z njim iz kabineta, in se je krohotal, da se je slišalo po vsej dvorani, ko se je izpolnilo izpravniku in je padel kakor je bil dolg in širok v sredo mej plesalce.

skega društva“ za našo občino, po vzgledu že obstoječih takih društev na Brjah, Rihemberku in Kamnjah.

Na povabilo gosp. Fr. Bavčarja smo se zbrali skoraj vsi selski gospodarji v prostore g. podžupana Krkoča. Počastili so nas s svojo navzočnostjo tudi gosp. Maks Ličen iz Rihemberka in trije gg. nadučitelji.

Gosp. Maks Ličen je v daljšem jedrnatem govoru pojasnil pomen in korist gospodarskih društev, označil sedanje težave kmetskega stanu in način, kako bi se zboljšale sedanje žalostne razmere s pomočjo takih društev.

Jako zanimivo in poučno sta govorila tudi gosp. Anton Mužina, nadučitelj Brejski, in gosp. Vek. Urbancič, nadučitelj Batuški.

Vse tri gosp. govornike smo zbrani gospodarji pazljivo poslušali. Kako bi jih tudi ne, ko so nam vendar govorili iz srca v srce!

Zato so jim pa tudi opravičeno sledili po vsakem govoru v zahvalo živio-klič, kar tudi na tem mestu ponavljamo: in kličemo: Bog jih živi!

Na to je prečital in razložil g. Maks Ličen pravila, ki so se enoglasno sprejela. Temu je sledila volitev začasnega odbora, na kar so vsi navzoči selski gospodarji priglasili pristop k društvu.

Pravila so se že odposlala namestništvu v potrjenje.

Domace in razne novice.

Osebná vest. — Njegovo Veličanstvo cesar je podelil dež. šol. nadzorniku Ant. vit. Klodiču pl. Sabladokemu povodom za-prošenega trajnega umirovljenja naslov dvornega svetnika, oprostivši ga od taks.

Čujemo, da je imenovan deželnošolskim nadzornikom za Primorsko ravnatelj srednje šole v Pazinu Matejčič.

Smrtna kosa. — V sredo je umrl v Ljubljani g. Dragotin Jesenko, privatni uradnik, priznana pesniška sila, kateri je obelodanil v „Slovanu“ in „Zvonu“ več lepih poezij trajne vrednosti. Njegove satirične pesmi so vernim čitateljem listov še v spominu. Zložil je tudi obilo pesmij-prigodnic, predstavil več dram ter bil sploh literarno delaven. Pokojni Jesenko, ki je doživel starost 37 let, je bil izredno nadarjen človek, ali rojenemu pod nezgodno zvezdo, mu je bila usoda nemila, odkar je bil moral popustiti studije. Od takrat dalje je bilo njegovo življenje dolga doba trpljenja, samozatajevanja, prevare in nesreč. V sredo pa ga je obiskala rešiteljica, blede smrt, katere si je že zdavnaj želel. Bodi mu lahka zemljica!

Dve svitli kronel je darovala „pevskemu in glasbenemu društvu“ neka gospica, ker je tri „krokarje“, s katerimi je pila bratovščino, pozneje pomotoma vikala.

Nadalje se je nabralo za „pevsko in glasbeno društvo“ na večerji kranjskih klobas na dan Tončkov pri „Petelinčku“ kron 6:11. — Živeli darovalci in posnemovalci!

Predpustne zabave. — Pevsko društvo „Slavec“ priredi v nedeljo 2. febr. maskarado v začaranem gozdu v „Narodnem domu“ v Ljubljani.

Opozarjamo na ples našega delavskega bralnega in podpornega društva v Gorici, ki bo v soboto dné 1. febr. v Čitalnici. Pričakujemo čile udeležbe, pred vsem od strani delavskega stanu. — Kdor želi udeležiti se

V.

Ana Fedorovna je šla takrat, ko je bil grof odšel v kabinet k bratu in delajoč se, kakor bi jo grof malo zanimal, ga začela izpraševati: »Povej bratec, kak huzar je to, ki je plesal z menoj.« Konjenik je pojasnil svoji sestri, kolikor je mogel, kako velik človek je ta huzar, in je pevedal pri tem, da se je ustavil grof samo zato, ker so mu vkrali na potu denar in da mu je on sam dal sto rubljev, ali to je malo, bi-li ne mogla sestra njemu posoditi še dvesto rubljev. Zavaljševski jo je prosil, naj ne govori o tem z nikomur, posebno z grofom ne. Ana Fedorovna je obljubila poslati denar še danes in molčati v vsem, ali mej plesom jo je začelo nakrat strašno mikati, da bi sama ponudila grofu denar kolikor ga hoče. Dolgo se je pripravljala, zarudevala, ali na zadnje se je le premagala in se lotila stvari tako-le:

— Moj bratec — mi je pravil, da vas je doletela na potu nesreča in sedaj nimate denarja. Ali bi ga ne hoteli vzeti od mene, če vam ga je treba, mene bi jako veselilo. (Dalje priče).

tega plesa, a še ni prejel vabila, prosimo, da se oglasi v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček.

„Slov. Čitalnica“ v Solkanu priredi v nedeljo 2. febr. v dvorani g. Al. Mozetiča sijajni ples. Začetek ob 7. uri zvečer. Med počitkom srečkanje.

„Vila“, tamburasko društvo v Čepovanu, priredi v prostorih g. P. Šavlija veselico s plesom. Dan se ni določen.

Bralno društvo v Črničah priredi v nedeljo dne 26. t. m. v Pignatarijevih prostorih plesno zabavo. Sviral bode oddelek vojaške godbe 47. pešpolka. Pričetek točno ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Bralno društvo „Jubilej“ v Mavhinjem je sklenilo prirediti javni ples dné 26. t. m. v zaprtem prostoru gosp. Urđiha stev. 27. Med plesom se bode prodajalo listke po 20 vin. za dobitke. V dobitkih so vrednosti do 4 K; dobitkov je 25. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Celjski Sokol“ priredi na pustno nedeljo 9. feb. v zgornjih prostorih „Narodnega doma“ v Celju maskarado.

Lepo priznanje. — „Pevskemu in glasbenemu društvu“ ter „Sokolu“ je daroval neki visoko stoječi gospod v Gorici po 10 K, in sicer v roke g. dr. H. Tume. Pripomnil je, da daruje svoto 20 K tema društvoma, ker vidi, da vršita isti dve res lepo, idealno delo med Slovenci v mestu in izven njega ter stoji obé na zdravi narodni podlagi in sta velikega kulturnega pomena za nas. Oni visoko stoječi gospod ne pripada ne eni ne drugi stranki, pač pa opazuje vse gibanje med nami, in po tem opazovanju sodi. To priznanje visokega gospoda nas vspehuje in krepi pri našem narodnem delu ter nam je v sijajno zadoščenje za hudobnosti znanih klerikalcev v mestu.

Poziv „Prim. Listu“. — V zadnji številki stoji črno na belem:

„Soča“ je nedavno objavila tudi tajne zadeve iz konferenc c. kr. realke v Gorici ter razne profesorske tajnosti. In c. kr. prof. na goriski realki Seidl je bil takrat „Sočin“ nadzornik. Vpraša se, kdo je tajnosti izdajal?...

Predno bi „Soča“ sploh kaj odgovarjala na to falotstvo v duhovskem listu, pozivljava „Prim. L.“, naj pove: katere so te „tajne zadeve iz konferenc“ in „razne profesorske tajnosti“ in v kateri številki „Soče“ so tiskane. Potem bo sledil odgovor po vrednosti.

Protestujemo le na očitno lopovščino o... nadzorovanju g. prof. S. — On ni imel še nikdar kakega rokopisa v rokah, predno je šel v tiskarno, ni imel in nima pri uredništvu nikakega posla, toliko manj kakega — nadzorništva.

Klerikalni hujskači so tako brezmejno predrzni, da si upajo s tako zvijačnimi insinuacijami v javnost. Namen je očiten: terorizovati, denuncirati, škodovati! Kjer povoda ni, si ga izmislijo, — varni za hrblom slamnjakov — krojača Bajta in stavca Marušiča. Na dan, katoliški junaki, z imeni, kakor se podpisujejo midva! Potem se dalje pomenimo. Dotlej pa! Fej Vas bodi, črne duše!

A. Gabršček. Ivan Kavčič.

Klerikalna hudobija o pevskem društvu. — Na naš članek o globah „Pevskemu in glasbenemu društvu“ ter na opazko, da „Gor. ljud. pos.“ nima nič opraviti z imenovanim društvom, so odgovorili v „Gorici“, da stoji črno na belem v peročilu posojilnice za l. 1900., da je ista dala društvu 600 K. Seveda stoji in je to istina, ali radi tega vendar nima nič opraviti pos. z društvom tako, kakor podtikajo hudičevi bratje v kolu „Gorice“. Ti hudičevi bratje naj pregledajo v tisto poročilo pod točko 600 K za pevsko društvo, tam dobijo 500 K za „Šol. dom“. Ali ima posojilnica kaj opraviti s „Šol. dom“ radi tega, ker mu je darovala 500 K? Menda ne, kakor nima opraviti z drugimi, ako komu kaj daruje. To je jasno, to vedo tudi pri „Gorici“, ali oni tolmačijo pojem „opraviti“ po svoji hudobiji v grde falotske namene!

Bohinjska železnica. — Zanimanje na sploh vzbuja sedaj okoliščina, da merijo inženjerji za gradnjo železnice pot od Plavj do Solkana po levem bregu Soče, dočim stoji v sprejetem načrtu progá določena po desnem bregu, tako, da gre čez Sočo pri Solkanu, ko se prikaže izza Podsabotina. Po novem načrtu bi šla železnica pod Sveto goro. Skoro neverjetno, da bi se prvotni načrt v takem smislu spremenil.

„Prismojenec“ in ples „Pevskega in glasbenega društva“. — „Prismojenec“ je hotelo nekako podlistkarsko poročati o nekakih prizorih po plesu, ali se je le blamiralo, kakor se mu v takih slučajih vedno pripeti. Da se mladina po plesih ne drži kisló, kakor dr. Drejc, to je pač umevno, zato pa takih prizorov, kakoršne je hotel videti „Prismojenec“, nohen pameten človek, ki se giblje med življenjem, ne bo postavljaj pred strogo sodbo, ker se s tem le smeši, in ker se dejanski ni pripetilo nič hudega. Tudi po plesih na katoliški podlagi ne molijo po cesti, domov grede! V pstajem pa je le praz, da svojo „Sturm in Drangperiode“ človek prežene v mladih letih, in je ne vlačí pozneje kot večni balast za seboj, kakor se to dogaja raznim nuncem, ki prihajajo v Gorico pijančevati in uganjat pohujšljive reči. Tako-le popoldne ob gotovih dneh videti kakega nunca pijanega, za katerega, da bi se go prav označilo, je „terminus technicus“ — kakor kanon veliko preslab, — to je narodno delo, ki reši goriske Slovence! In ako sreča kako tako duhovno posodo kak divši sošolec in ga ista ogovori, se mora sramovati on namesto nje. To je narodno delo! Duhovne posode, katere pobirajo policaji v ponočnih urah po goriskih ulicah ter videvajo ljudje ugašati „ogenj čistosti“ v izvestuj hiši — to je narodno delo! — Gospodje! Le pred svojim pragom! Kadar bode čist, potem pojdite čistit drugam. Dotle pa Vam odrekamo vsako pravico, mahati po drugih osebah!

Zarod denuncijantov. — Duhovnik goriske okolice je najel več klerikalnih kimačev, da so šli nad voditelja okrajnega glavarstva grofa Altemsa kot predsednika okrajnega šolskega sveta, naj zgrabi one učitelje, ki so se udeleževali volilnega gibanja. — Ali ni to dovolj! Vložili so tudi na deželni šolski svet... podle, lažnjive ovadbe. Tam inajo Klodiča, pa menijo, da so s tem na konju. — Bomo poročali! Pa se kako!

Borjanski pijanček Sedej je ovadil po celem Kotu priljubljenega orožnika radi malega prestopka v službi. Past je — in poveseliti se je hotel v krčmi. Ovadba je imela vseh, da so ubožca takoj vzeli v vojaško preiskavo!

Fej judežev zarod!

Luteranov ne spoveduje. — Tam okoli Božiča je šel nekdo v Avčah k spovedi k znanemu našemu „prijatelju“. Prvo, kar ga je vprašal, je bilo to, na katero stran je volil. In ko mu je povedal, da na napredno, ga je zapodil, čes, da luteranov ne spoveduje. Nič ni pomagalo, mož je moral iz spovednice. „Pre Carletto“ je bil neizproslijiv. Ako bi storil kaj takega kdo drugi, bi to primerno komentirali. „Pre Carletto“ pa ni več normalen človek. Škandal pa je za cerkev, da pusti s loh takega človeka v službi. — Prizadeti mož seveda si radi tega ne dela sivih las, ker ga je odgnal iz spovednice. Mu tudi ni treba. Lep namestnik božji pa je nunc!

Pri državnozbornih volitvah je bil „Pre Carletto“ zapisovalec. Rekel je potem na priznici, da je videl, kakor da so se ga nekateri bali, in te je ozmerjal, da so „mevšete“, tiste, ki niso šli volit, je ozmerjal pa z norci. Ali pri volitvah za deželni zbor ni bilo ne „mevšet“ ne norcev, marveč ljudje so bili spregledali in zmagali so naprednjaki.

Predrznost kutarjev. — V Drežnici so imeli misjon. Tu so predrzni kutarji rohneli proti naprednim časopisom ter pred spovedjo glasno pozvali pobožne Drežničarje, naj vsakdo gotovo pové, ako je naročen ali čita — „Primorca“. Zdi se, da bo treba začeti sodnijski postopati proti vedno rastoči lumpariji teh hujšakev v kuti. Prosimo somišljenike, naj pazljivo poslušajo vse take izbruhe kutarskih pohajčev ter vsako hujškarijo takoj dobesedno napišejo in dovoljno podpričajo. — Takim potepinom treba stopiti radikalno na prste! Hočejo boj, naj ga imajo! Mi se ga ne strašimo! Število čitateljev in naročnikov rapidno raste! Tak bodi prvi in najboljši odgovor! V vsaki hiši naj čitajo napredne liste!

Iz Bilj smo čitali te dni v tukajšnjem laskem dnevniku „Il Gazzettino popolare“ dopis, v katerem se „molti abitanti di Biglia“ pritožujejo, zakaj da ne teče Vipavska železnica tako, kakor se je prvotno mislilo, da pušča razne industrijske kraje, kakor Bilje, Renče, na strani, a vstavi se na primer v Št. Petru itd. Dalje bi se moralo županstvo v Biljah združiti z onim v Trziču za želez-

nico po Dolu za Mirnom. Brene tudi nekega poslanca, hvali Lahe ter izraza nekako nezadovoljnost na sploh, in upa odpomoči od Lahov.

Kar se tiče železnice, velja pregovor: Po toči zvoniti je prepozno. Železnica bo letos že dodelana in tje na jesen bo že drdral „lukamatija“ po lepi Vipavski dolini po tisti cesti, po kateri je zgrajena železna cesta. Kar se tiče pa tistih „molti abitanti di Biglia“, moramo reči, da jih ni. V Biljah živ krst ne ve o tem dopisu, razven morda tisti Lah, ki je nuncu prijatelj. Ali naj velja tisti privandranec za „molti abitanti di Biglia“? Kaj pravite na to, g. kurat?!

Iz Rihemberga nam poročajo, da so se tam dne 17. t. m. vsi radovedno povpraševali, ko so zaslišali strel topičev v Pedrovem, čes, kaj more to biti. Eni so govorili, da mogoče streljajo Pederci za veselje, ker je imel pripluti parnik s tursico iz Egipta, drugi so govorili, da streljajo Pederci zato, ker je potekla doba župaustva, ker očka župan ne župani več brez kron. Ali tretji jo je uganil, ker je rekel, da streljajo klerikalnemu agentu g. Antonu Gleščiču, tamkajšnjemu kaplanu, ker ga je vzel g. župan za svojega agenta tudi za občinske volitve. Ali ne bode nič, pravi dopisnik, Vas je premalo!

Klerikalna sleparija. — Farovskega sleparčka „Prismojenca“ so v živo zadeli naši članki o propadu „katoliško zavarovalnice“. Kakor pa je pokrival zločinske svinjarije brata Fridolina z nedolžnimi dečki v „Alojzijevišču“, tako hoče pokrivali sleparsko zavarovalnico. V zadnji številki hvali, kako je poskrbljeno, da zavarovanci ne bodo trpeli škode. — Res je poskrbljeno, ali za to je poskrbel — vlada, ki je razgnala sleparsko društvo še o pravem času. — Tako slepari „Prismojenec“ vsak teden! Pa saj ni čuda, saj ima že v tisti tercijski glavi vtisnen pečat — laži in sleparije. Tam stoji ime „J. Gosar v Gorici“, čes, ta je izdelal glavo za „Prim. List“, kar je pa laž in sleparstvo! Gosar je glavo le drugod — naročil. In tako „Prismojenec“ ne more prestati brez laži in obrekovanja, ko ima na glavi vtisnen pečat — laži in sleparije. Bog požegnaj!

Z Vipavskega. — Znanega nunca razsajača je nekdo „ven vrgel“, čes, da hodi v zelje. Za to „ven metanje“ je pa dobil v Ajdovščini pri sodnji nekaj pohvale. Zdaj ugibljemo: ali je bil nunc po pravici ali po krivici „ven vržen“. Ko bo to vprašanje rešeno, sporočim „Soči“ bolj obširno, dasi so „Tutti frutti“ nekam zaspali. Še so potrebni.

Neki drug nunc malo više daje zadnje tedne tudi mnogo gradiva klepetavim ženicam in hudomušnim možakom. Jej, to bi se čitalo! Sporočim tudi to!

Iz Komna nam pišejo, da dne 5. jan. je bil razglasil občinski sluga javno, da je cerkveno-farovski odbor sestavil proračun za tekoče leto, in da bo treba za popravo farovžna plačevati doklado na izravni davek po 18%, in to skozi 4 leta. Ta razglas je razkačil vse posestnike, napredne in klerikalne, tako, da ako bi bil ta razglas prijavljen pred deželnozbornimi volitvami, bi ne bila zmaga klerikalna banda v Komnu pri volitvah volilnih mož. Tudi g. nuncu se je menda tako zdelo, zato pa je odložil ta škandal za novo leto. Pa ni treba misliti, da se hoče farovž posuti, samo nekaj dela, kakor tla po sobah, vrata in okna se mu zdi potrebno popraviti, in zato je več dela na ta proračun že izvršil. Zato pa je tudi razkazoval odboru vse, kar je napravil; tudi v svinjski hlev jih je peljal ter jim pokazal, da je ondi napravil nova vrata, da bi ne ušla ven „prata“. Ostalo je pri tem, da ker je nunc napravil že obilo dela, naj napravi še ostalo, ne da bi se dalo na dražbo. To je lepo darilo, tak davek, za ubogege kmeta, ki mu hiša visi, in ako pade, je brez strehe on in družina.

Staršaštvo je imelo 9. t. m. sejo, pri kateri je sklenilo strogo postopati proti tej farovski dokladi. Ta predlog je potrdil tudi vodja klerikalcev iz Svetega. Počasi se zjasni tudi tam.

S Tolmnskega smo dobili pred časom iz proste roke pisan ali dokaj opopran dopis. Ako bi ga čital orehovski nunc, kaj se v njem pripoveduje, prizore iz Hudejuzine, bi se ne malce, ampak jako jezil. So tudi prav pikantne reči vmes, v dopisu lapidarno označene. Tudi Šimon Kemperle v Hudijuzni bi se držal grdo, ako bi čital ta dopis, kjer je govora o neki štali, stranišču, zopet o Uršiču in drugo. Preresetana sta tudi obloški in

strziški nunc. Tudi je govora, kako se je rad držal neki nunc v kuhinji pri deklah, kako je bil takorekoč za natakarja nekod ter je dajal lepe poglede celi fari itd. Prav zanimivo berilo, katero smo shranili k drugim takim dragocenostim v arhivu. Čez sedem let, pravijo, pride vse prav. Mogoče se uresniči ta pregovor tudi pri tem dopisu.

Z Bukovega smo dobili pred kratkim že drugi dopis, v katerem je govora o prošlih volitvah, in med drugim da jih je volilo tam za narodno-napredno stranko 21; ko bi ne bilo klerikalnih spletarij, bi bila — cerkljanska trdnjava že porušena. Dopisnik pravi, da cerkev v Bukovem je na kmetih edina v gorah, ki je res še cerkev, ker se ni bila oskrunjena z ono grdo politiko, s tistim bevskanjem in obrekovanjem, kakor drugodi, na primer na Št. Vidski gori. Za časa volitev, pravi dopisnik, so agitirali klerikalci samo z vero in slepli nevedno ljudstvo: „zdej je cejt, zdej se potegnimo“, in potegnili so se za Caheja. Lahko se sedaj ponasajo z njim, ko so ga zapodili iz deželnega zbora. Sram jih bodi!

V Cerknem so imeli v nedeljo občni zbor tamkajšnje proslule hranilnice in posojilnice. Rezultate naznanijo, kakor so sklenili, v „Gorici“. Na mizi je ležala ves čas občnega zbora „Soča“ ista številka, v kateri je oni dopis iz Cerkna, ki tako živo zadeva posojilnico in ožlindrano klerikalno bando, katero ima sedaj na vrvi Cahej, ki se je menda za stalno naselil v Cerknem, kjer igra med otroki na cesti vlogo vaškega norca. Kjerkoli ga srečujejo otroci, ga povprašujejo po „figah“, da se jim „figovček“ le težko izmuzne iz rok.

„Soča“ so gospodje klerikalci v Cerknem pridno čitali, in vsi so bili v srcu prepričani, da je pisala istino. Upamo torej, da so se tudi kaj naučili iz nje. Čas bi bil!

S Cerkljanskega nam poročajo, da okoli tamkajšnjih kmetov agitirajo klerikalci, da spravijo šole proč, da potem ne bode potreba solskih naklad. Tako agitiranje je klerikalcem prav podobno, ker njihovi voditelji ne hrenepijo drugega bolj nego to: utesniti solski pouk, kar se da, in kar je šol, spraviti jih pod nunčovo haljo tako, da bo on tam gospodaril, kakor včasih. Da se nauči kmet le moliti, in za silo ime podpisati ali polagoma čitati, kakor otroci v prvem razredu, pa je dobro. Moliti mora znati, da bo zveličan, za vse drugo na svetu pa se ima brigati le toliko, kolikor dovoli g. nunc, ki skrbi povsodi le zase. Take bi bile „katoliške šole“! Zdeha se jim po njih, ali ne bo jih!

Razdelitev občinskih zemljišč. — Izpisek zakonov in naredeb za Primorsko prinaša vest namestništva, s katero se razglaša sklep deželnega odbora goriskega od 19. dec. 1900., zadevajoč razdelitev občinskih zemljišč v Prelesju v občini Plave, kateri je dobil Najviše potrjenje dne 29. dec. 1901.

Stavka v Stračelah traje dalje. Nereda ni bilo nobenega. Došel je industrijski nadzornik Coljevina. Jutri bodo socialistični shodi, ki se bodo pečali s to stavko. Zeleti je, da se upošteva glas delavcev!

Tat iz Bolca na Nemskem. — 20-letni A. N.—c iz Bolca je delal poldrugi mesec v rudokopu v Evingu na Nemskem, kjer je se več Slovencev. Naročnik od tam nam sporoča, da je ukradel svojim prvim prijateljem 90 mark ter pobegnul. Prej je bil mesarski pomočnik.

Razgled po svetu.

Izjava prestolonaslednika. — Ona izjava, o kateri so razpravljali listi, da se je namreč prestolonaslednik zavzel za nemški državni jezik, se uradoma dementuje, da je vse poročilo od kraja do konca neresnično.

Wolf. — Deželnozbornska volitev za Wolfov mandat bo dne 30. t. m. K izvolitvi v državni zbor mu je čestitalo doslej sedem vsenemskih poslancev, med drugimi tudi dr. Bareuther. Druga vsenemska organizacija je odobrila Schönererjevo stališče. Iro, Hofer, Stein, Schalk, Kittel, Hauck in Berger so poleg Schönererja najstrastnejši nasprotniki Wolfa.

Iz Gradca. — Na rednem občnem zboru slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva „Naprej“, ki se je vršil dne 18/1. 1902, se je sestavil novi odbor tako-le: g. dr. Franjo Žizek predsednik, dr. Franjo Hauptman podpredsednik, Pavel Glaser tajnik, Pavel Lokošek taj. namestnik, Franjo Vošnjak blagajnik, Ivan Mikl blag. nam., Franjo Uršič hišni gospodar, Dragotin Vogrinc gosp. nam., Miško Cizel knjižničar, dr. Matej Osenjak knjiž. nam.

Lueger in častniki. — Na zadnjem dvornem plesu je več častnikov napivalo Luegerju. Neki polkovnik, ki je imel skrbeti za red, jih je pozval, da se morajo takoj odstraniti. Jeden častnikov je premeščen v Dalmacijo, drugega pa ne pustijo avanzirati. Doslej se tako napivanje na dvornih plesih še ni pripetilo. Tega Luegerja se tudi drži smola!

Slovanstvo in Germanstvo. — Ruski list „Novoje Vremja“ piše: „Na evropskem obzorju se kaže strašna prikazen vojne v nedoločnih obrisih; zdaj se-le čutimo, da mora nasprotstvo med Slovani in Germani ki traja že več stoletij in se vedno bolj poostuje, pripeljati slednjic do krvave vojne med glavnima zastopnikoma obeh narodov, namreč med Rusijo in Nemčijo. Ali prej ali pozneje, vsekakor do vojne pride.“

Vojna v južni Afriki. — Angleži imajo na vesti novo, vnebovpijočo lumparijo. Junškega burskega vojskovođjo Scheepersa, ki je angleske čete naklestil v mnogih bitkah ter si s tem pridobil v vrsti burških junakov neverljive venec, so 19. t. m. ustrelili. S tem so pokazali Angleži, da smatrajo odpor Burov, borečih se za neodvisnost s krvjo in največjimi žrtvami pridobljene domovine, kot ustajo in sedanje burske voditelje za morilce. Angleži se delajo kot bi bile transvaalske in oranjske pokrajine že do cela angleška last ter da je vojna Burov punt angleških podanikov. Zato streljajo burske voditelje kot bi ne bili branitelji svoje domače zemlje, nego razbojnik. Angleži ne uživajo nikjer na svetu nobene simpatije, s svojimi zločini pa si nakopujejo še največje sovraštvo, ki se bo morda še hudo maščevalo! Poroča se, da pride pred vojno sodišče tudi Kruitzinger, ki je Angleže v Kalandiji večkrat pretepel, a so ga končno Angleži ujeli bolnega in ranjenega. Tudi njega bržčas ne čaka niti drugega, kakor — kroglja v junške prsi. Iz Kimberleya poročajo, da so Buri zavzeli Griquatown ter so angleškega majorja in 4 može z bodali usmrtili ter 5 mož ranili. Iz Pretorije poročajo, da je bilo v zadnjem času v vshodnjem delu Transvaala ujetih mnogo Burov, kar baje ni ostalo brez učinka na Bure.

Razno vesti. — V Borovnici je te dni vstrelil divši orožnik Janež svojega nekdanjega tovariša Žumra. Žumer je bil v službi njegov predstojnik ter ga je nekot ovadil, vsled česar je ta prišel v zapor in ob službo. Nato se je maščeval s strelom. — V Trstu se je podrl na lesnem trgu v poslopju nekdanjega „Monte verde“, katero podirajo, obok, ki je zasul več delavcev. Trije so ubiti, več težko ranjenih. — V davčnem odseku pruskega deželnega zbora se pečajo sedaj z davkom na zunanje dekoracije, ki tehtajo več nego 250 gramov. — Iz okraja Opeln v Prusiji so izgnali tekem leta 1901. oseb 3458. Vzrok izgnanstvu ali vera ali jezik. — Karagorgjevič je izdal iz Ženeve na srbski narod manifest, v katerem gledé na sedanji položaj oživlja Srbom spomine na Karagorgjeviče; njegovemu dedu, ki je toliko storil za Srbijo, naj se postavi spomenik.

Narodno gospodarstvo.

Vinska razstava. — Kakor slišimo, misli se prirediti letošnjo pomlad v Gorici vinska razstava. Imela bode prvič namen seznaniti vinotrtce z goriskimi vini a drugič tudi namen seznaniti naše vinogradnike s tem, da spoznajo, katero vino je dobro in kako morajo z njim ravnati, da dosežejo dobro kapljico. Ob enem se bo vršil v Gorici vinogradniški shod, kjer se bo razpravljalo o vinogradniških zadrugah. Bolj natanko o ti razpravi in o shodu bomo poročali prihodnjic. Vipavske, kraske in briske vinogradnike opozarjamo že sedaj, naj prihranijo, če imajo kaj dobrega, da pošljejo k razstavi. — „Vin. in sadj. list“.

Vinarski in vrtnarski list. — Vinogradnikom, sadjarjem in vrtnarjem v pouk. Izdaja ga okoli 15. vsakega meseca „Slovenska kmetijska družba za Trst in okolice“, vrejuje pa naš rojak g. Anton Štrekelj. — Cena za bolj premožne 1 K 50 v, za druge 1 K na leto.

To je čeden, skrbno urejevan mesečnik. Prinaša pa tudi po množini veliko več berila nego „Gospodarski list“ naše c. kr. kmetijske družbe, ki je bil več let ničvredna Cahejeva limonada, da je prišel v deželi ob ves zgled. — Tržaski list se peča i z našimi razmerami. Zato ga priporočamo. Naslov: Via Geppa št. 14. v Trstu.

Monopol na žganje. — Ker se je na Ruskem ta monopol jako dobro obnesel, skuša ogrski finančni minister, da bi sporazumno z avstrijskim finanč. ministrom pričel priprave za uvedbo monopola na žganje tudi pri nas.

"Hennebergova svila"

— le pristna, ako se vdobi direktno od mene — za bluze in obleke črna, bela in barvana od 65 kr. do glid 14-65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorec z obratno pošto. Pismena naročila naj se frankirajo v Švico s 25 vin.

G. Henneberg, tovarnar svile

(1) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Ali ste gluhi?

Vsaka gluhoti ali naglušni je ozdravljiva z našo novo iznajdbo; le gluho rojeni so neozdravljivi. Ušesno brezcenjenje poneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preišče in vsoto i se vam brezplačno. Z malo stroški se lahko vsak sam doma zdravi. Dopisuje naj se v nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheilanstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Izvrsten

vinski jesih na prodaj.

Liter po 40 v. Dobiva se v ulici Ponte Nuovo »na številki 8.«

Odjemalcem piva na deželi na znanje!

Podpisani uljudno naznanja svojim cenj. naročnikom, da se je zavezal plačevati proti novemu zakupniku užitnine za vsak hektoliter na deželo prodanega piva po 1 krono deželne doklade. Vsled tega se zviša toraj cena piva za 1 krono pri hektolitru. S tem imajo gg. odjemalci važno ugodnost, da so prosti vsakega nadziranja in naznanila napram organom užitninskega urada.

Pri tej priliki se toplo priporočam cenj. gg. odjemalcem tudi za bodočnost, zagotavljaje vsestransko dobro postrežbo.

Z velespoštovanjem

Josip Rovani,

zalagatelj vrhniškega piva.

Gorica, Rabatišče št. 20.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporočam vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter o ljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobi se zastoj in franko v Schwannen-Apoteke, Frankfurt A. M.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s "SIDRO" namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI. Elizabethgasse št. 5.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo Na ivovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ-A,

v Pragi na Smihovu

(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816. se pripravoca

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih sprital domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Foprave izvršuje po najnižjih cenah.

Kormin-Nabrežina in obratno.

Kraji nad Trstom in pod Korminom kažejo zveze te proge z onimi od Nabrežine naprej in v Italiji.

Meš.	Naglič.	Oseb.	Oseb.	Oseb.	Oseb.	Naglič.	Naglič.	Meš.	Postaje	Meš.	Naglič.	Oseb.	Naglič.	Meš.	Oseb.	Naglič.	Oseb.	
1018	1002	1008	1014	1016	1010	1006	1004	1012		1011	1003	1005	1007	1017	1009	1001	1015	
I. II. III. razred									I. II. III. razred									
	8:25	1-			8:40		8:15		odh.	Dunaj	8:50		7:07	6:45	4-	9:15		
	8-				9:25		8-		doh.	Budapest	9:20		6:32			9:58		
	8:57	9:42			4:51		8:34		doh.	Nabrežina	8:32		10:51	7:05	7:15	8:50		
	9:40	9:40			7:50		12:54		odh.	Zagreb	4:20		7:48		7:24	7:24		
	5:30	5:30					5-		doh.	Reka	11:48				12:17	12:17		
6:20	8:25	9-	12:30		4:35	5:30	8:15	11:20	odh.	Trst	7:33	8:45	10:40	11:20	5:35	7:45	8:30	
		9:16	12:45		4:50			11:40	8	Miramar	7:17			11:07	5:23	7:31	10:16	
6:38		9:21	12:50		4:55			11:47	9	Grljan	7:12			11:04	5:20	7:27	10:02	
6:54	8:52	9:40			5:12		8:39	12:13	doh.	Nabrežina	6:53	8:16		10:47	5:06	7:10	8:01	
7:06	9:11	10:02			5:26		9:02	12:33	odh.	Nabrežina	6:37	8:07		10:42	4:31	6:49	7:56	
		10:08	106		5:32				3	Bivij-Devin	6:27		10:15	10:35		6:42	9:47	
7:23		10:17	114		5:40			12:54	8	Devin	6:13		10:23	4:09	6:28		9:36	
7:39	9:33	10:30	125		5:51	6:17	9:22	1:12	doh.	Tržič	5:53	7:41	9:54	10:08	3:49	6:08	7:30	
									16	(Montfalcone)								
7:47	9:34	10:31	127		5:53	6:23	9:24	1:14	odh.	Ronki	5:50	7:40	9:49	10:06	3:47	6:06	7:29	
7:57	9:43	10:39	135		6:01	6:30	9:31	1:24	20	Verona P. V.	5:38	7:34	9:43	10-	3:35	6-	7:22	
8:11	9:52	10:51	144		6:11	6:38	9:40	1:39	25	Zagrad	5:25	7:26	9:35	9:51	3:24	5:50	7:14	
8:18		10:57	149		6:17		9:44	1:48	23	Gradisce-Zdrav.	5:17	7:21		9:44	3:15	5:43	8:48	
8:31		11:07	157		6:25		9:52	2:02	32	Rubije-Sovodnje.	5:06	7:14		9:35	3:04	5:34	8:39	
8:46	10:08	11:18	166		6:34	6:56	10-	2:18	doh.		4:54	7:05	9:18	9:25	2:50	5:24	6:57	
									38	Gorica	4:24	6:52	9:01	8:38		5:02	6:42	8:28
	10:12	11:28	216		6:43	7-	10:05	2:33	odh.	Muša p.	4:14		8:31		4:55		8:11	
		11:35	223		6:50			2:42	43	Kormin	4-	6:35	8:50	8:20		4:45	6:26	8-
	10:25	11:46	232		6:59	7:14	10:20	2:55	doh.	Videm								
									50									
	10:35	11:56			7:26		3:18		odh.	Kormin	6:50	8:35			4:32	6:05		
	11:10	12:55			8-		4:10		doh.	Videm	5:30	8-		3:42	5:25			
	2:10	6:10			11:05		8:57		doh.	Benetke	10:25	4:45			10:35	2:10		
	4:16	10:20			2-		11:02			Verona P. V.	4:55	2:21			5:35	11:30		
	7:35				6:15		2:25			Milan	1:05	11:25				7:35		
	11:55				10:10		6:52			Genova	8:15	6:46				2:44		
	5:59				2:05		2:30			Bolonja	6:30	2:05			4:50	10:35		
	10:45				6:34		6:03			Firence	3:06	9-			10:50	6:10		
	6:40				1:10		11:25			Rim	9:30	2:30			9:40	11:10		
	10:45				11:30		7-			Napoli		5:15			11:05	6-		
	10:59				9:48					Briandisi		7-			6:10	5:33		

Ponočni čas od 6- zvečer do 5:59 jutrajnje naznačen s pokončnimi črtami poleg minut. — Pušice kažejo, kakó treba čitati, namreč na levi od zgoraj doli, na desni pa od zdolaj gori.

64. Trst (sv. Andrej) - Pulj in obratno.

Meš.	Osebn.	vlaki	Brzvi.	Osebn.	Postaje	Osebn.	Mešanec	Osebn.	vlaki	Brzvi.	
174	112	114	1-16	1	122	113	175	117	121	111	
6:30	8:46	4:30	7:45		odh. Trst-sv. Andrej	doh.	9:35	11:15	7-	9:25	9:50
	9:06	4:50			Rimonte p.		9:16		6:41		
7:26	9:11	4:54	8:07		Boršt		9:12	10:38	6:37	9:01	9:28
8:02	9:26	5:09	8:21		Draga		8:58	10:13	6:24	8:47	9:15
8:28	9:38	5:21	8:32		doh. Herpelje-Kozina	odh.	8:46	9:52	6:12	8:33	9:04
	9:48	5:30			odh. Herpelje-Kozina	doh.	8:34		5:59		9-
	9:59	5:45			Podgorje		8:23		5:46		8:49
	10:17	6:04			Rakitovič		8:06		5:26		8-22
	10:28	6:15			Buzet		7:50		5:10		8-22
Ust.	10:40	6:26			Roč		7:41		4:59		8-04
vl.	10:56	6:42			Lupoglava		7:30		4:44		8-04
vlaki	11:11	7-			Borut p.		7:09		4:22		
6:35	11:21	7:12			Čerovlje		7:03	6:25	4:13		7:43
6:40	11:26	7:18			Novaki p.		6:55	6:20	4:02		
6:51	11:38	7:31		10:03	Fazin		6:49	6:13	3:53		7:30
7:12	11:58	7:54			Sv. Peter „u Šumi“		6:31	5:55	3:31		
7:31	12:13	8:14		10:33	Kanfanar		6:14	5:38	3:09		7:01
7:37	12:18	8:21			Smoljani p.		6:10		3:03		
7:44	12:24	8:28			Sv. Vincenc p.		6:04		2:55		
7:49	12:29	8:35			Zabronič p.		5:59		2:48		
8:03	12:42	9:51		10:54	Vodnjan		5:45		2:30		6:36
8:11	12:48	9-			Galezan p.		5:37		2:20		
8:25	1-	9:15		11:10	Pulj		5:20		2-		6:15
Sr. inšb.	1:17			11:21	doh. Pulj-luka	odh.	5-	6-			

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom poštstva, da ima

veliko zalogo

izgotovljenega poštstva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli doseđanje trgovino poštstva tvrde Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 2, katero bomo vodili pod jednaki imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Belo je lično ter dobro osušeno.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Kranjine vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%
varščino ali zastavo 6%
menice 6%
s ½% uradno.

Glavni deleži koncem leta 6%.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadržnikom.

Seidel & Naumannov pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.